

Földrajz

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik. A második fordulóba jutó versenyzőknek az első forduló után pályamunkát kell beadniuk az alábbiakban megadott témák közül egyet kiválasztva. A pályamunkát egy nyomtatott példányban és egy CD-n kell beadni (a CD-n egy darab pdf típusú file-ban legyen az egész dolgozat, a file neve pedig a jelige legyen).

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jeligeként választott – maximum 8 karakterből álló, minden esetben betűkarakterrel kezdődő, konszolidált – kifejezést rá kell írni a pályamunkára és a CD-re, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajta feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5. sz. mellékletet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A versenyzőknek a jeligével ellátott pályamunkát (nyomtatva ill. CD-n) és a jeligés borítékot – a felterjesztési határidő figyelembe vételével – át kell adniuk az iskola igazgatójának.

A pályamunkákat a jeligés borítékkal együtt postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva az iskola igazgatójának kell továbbítani az Oktatási Hivatalba a megjelölt határidőig. A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV földrajz pályamunka/pályamunkák".

Csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell felterjeszteni az Oktatási Hivatalba, akiknek az első fordulóbeli dolgozata a felüljavítás után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot.

A pályamunka elkészítésének szabályai:

- A pályamunka terjedelme, a kötelezően megadandó tartalomjegyzék és irodalomjegyzék, valamint az ábrák, a táblázatok, az esetleges mellékletek, hivatkozásjegyzék leszámításával, 10-15 gépelt oldal lehet (12-es betűnagyság, 1,5-es sortávolság, 2,5cm margó). A munka teljes terjedelme legfeljebb 25 oldal lehet. A megadottnál kisebb vagy feleslegesen nagyobb terjedelmű pályamunkák esetében csökkentett pontszám jár.
- A versenyzők törekedjenek a megfelelő stílusra és helyesírásra, mert a versenybizottság ezt is figyelembe veszi az értékeléskor.
- A versenyzőknek önálló munkát kell végezniük. Fontos egyrészt a saját eredmények, következtetések, gondolatok jelentős súlya a pályamunkában, másrészt kerülni kell több bekezdés, több oldal átvételét más munkából (írott, internetes). Igyekezzenek a különböző szakirodalmi forrásokból származó információk szintetizálására (rövid összegzésére, vélemények ütköztetésére, különböző álláspontok bemutatására stb.).
- A pályamunka szövegében a más munkából (nyomtatott formájú cikkekből, könyvekből stb., ill. interneten megjelent munkákból stb.) vett tények, gondolatok stb. esetében a tudományos munkákban szokásos hivatkozási formát **kötelező** használni:

szükséges a szövegekőzi (vagy lábjegyzetes) hivatkozás az adott forrásmunkára (szerző, év [pl. Kovács K. 2004], esetleg oldalszám, ahol fellelhető az információ), s a hivatkozott munkákat az irodalomjegyzékben (ABC-sorrendben) tételesen le kell írni (szerző, év, cím, kiadó, kiadás helye; ill. szerző, év, cím, folyóirat évfolyama, száma, oldalszám [oldaltól oldalig]). Egy munkából való szó szerinti idézéskor idézőjel használata és pontos oldalszám megadása is kötelező. A szövegekőzi (vagy lábjegyzetes) hivatkozások hiánya, illetve a felhasznált forrásmunkákból összeállított irodalomjegyzék hiánya esetén a pályamunkát a versenybizottság nem értékeli.

- Szükséges a fejezeteket sorszámozni, a munkát oldalszámokkal ellátni. A pályamunkába illesztett ábrákat (térkép, kép, fotó stb., összefoglaló néven ábrák) és táblázatok sorszámozni kell: 1. ábra, 2. ábra ...; 1. táblázat, 2. táblázat Emellett címmel kell ellátni, valamint a nem önálló készítésű, összeállítású ábrák, táblázatok esetében a forrást is fel kell tüntetni (pl. Forrás: KSH 1999). A szövegben az ábrák, táblázatok feldolgozásakor, elemzésekor szükséges ezekre hivatkozni. A forrásmegjelölések hiánya, illetve az irodalomjegyzékben az ábrák, táblázatok forrásai feltüntetésének hiánya esetén csökkentett pontszám jár.
- Kerülni kell a költséges, díszes megjelenítést, de az egyszerű bekötési mód ajánlott (spirálozás stb.).
- A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül. Nem adható be saját, korábbi versenyzőidőszakban írt, vagy ezzel nagyrészt megegyező pályamunka.

A verseny anyaga

Első forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
Tesztkérdéseket tartalmazó feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből.
A feladatok megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható.

Második forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
A földrajzi kompetenciákat mérő feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből (például tesztkérdések, szövegelemzés, diagramelemzés, hibakutatás, kiegészítés, számítási feladat, rövid esszé írása, és aktuális természeti - társadalmi folyamatok elemzése, bemutatása egyéb, változatos feladattípusokban).
Egyes feladatok megoldásához számológép, vonalzó és körző használata szükséges lehet, ezért ezek használata engedélyezett.
Egyes feladatok megoldásához az elmúlt időszak természet- és társadalomföldrajzi vonatkozású eseményeiről szóló hazai, külföldi hírek és hazai tudományos cikkek ismerete segítséget jelenthet.
- Pályamunka (elérhető pontszám 100 pont)

A pályamunkák értékelése a következő szempontok szerint történik: tartalom 70 pont, illusztráció 20 pont, felhasznált irodalom 10 pont.

A pályamunkáknál a versenybizottság az önálló kutatást, tényfeltárást, elemzéseket, gondolatokat, saját készítésű ábrákat, képeket, egyes témáknál a terepbejárást, felmérést, interjúkészítést, illetve saját számításokat stb. kiemelten értékeli. A pályamunka esetében célszerű a logikus szerkezet, a bevezetésben a kutatási célok, kérdések világos megfogalmazása, valamint a munka végén egy rövid összegző zárófejezet.

A pályamunkák témái (a pályamunka címe a témacímétől eltérő is lehet):

1. A földtudományi természeti értékek szerepe és jelentősége az idegenforgalomban és a területfejlesztésben.

A földtudományi természeti értékek sokáig háttérbe szorultak az élő természeti értékekkel szemben. Mostanra bebizonyosodott, hogy a Nemzeti Park Igazgatóságok, a magyarországi Naturparkok és UNESCO Geoparkok látogatóinak egyre jelentősebb része keresi fel a barlangokat, földtani bemutatóhelyeket; és ezek bemutatása nemcsak az intézmények bevételeinek növekedéséhez, hanem kisebb-nagyobb térségek idegenforgalmi fejlődéséhez is hozzájárulhatnak. Miként lehet értékelni ezeket a bemutatható földtudományi értékeket? Ki lehet-e mutatni akár országosan, akár egy lakóhely-közeli kisebb térség, település példáján ezek jelentőségét, annak időbeni változását, esetleges multiplikatív hatását? Ismertesse érvekkel a kérdésfelvetésre adott válaszát!

2. Az "Év földtudományi értéke - 2020"

A korábbi években rendre jelentek meg az "Év emlőse", az "Év madara", az "Év fája" stb. élővilág-védelmi programok. Az elmúlt években a Magyarhoni Földtani Társulat elindította az "Év ásványa", az "Év ősmaradványa" és az "Év ásványkincse" programokat. Ennek nyertesét minden évben közönségsvavazással választják ki. Most alkalom nyílik a 2020. év jelöltjeinek kiválasztására. Ehhez 3-3 olyan hazai ásványt, őslényt, illetve ásványi nyersanyagot kell bemutatni, amelyek méltóak arra, hogy közülük kerüljön ki az év legjobbjá. Mutassa be az egyes jelölteket, anyagi mibenlétüket, földtani szerepüket és előfordulásukat, lelőhelyüket! Érvekkel alátámasztva ajánlja a megmérettetésre!

3. Egy ipari park bemutatása és annak hatása a térség gazdasági-társadalmi életére

Mutassa be az ipari parkok kialakulásának történetét, az ipari parkok telepítésének tényezőit, működésük jellemzőit, hatásukat a szűkebb térségük társadalmi-gazdasági viszonyaira! Mutasson be példák alapján egy jól (esetleg egy rosszul) működő ipari parkot!

4. Űrfelvételek felhasználási területei Magyarországon

Mutassa be az űrfelvételek fő típusait! Példákon keresztül ismertesse, hogy milyen alkalmazási területei vannak a különböző űrfelvételeknek hazánkban.

5. Lakóhelyem közúti közlekedési rendszere

Földrajzi szempontok alapján mutassa be egy adott település (nagyobb települések esetén településrész) közúti közlekedési hálózatának kialakulását, fő változásait, és ezek főbb okait, valamint jelenlegi helyzetét! Jellemezze a közlekedési hálózat főbb útvonalain és csomópontjain áthaladó forgalom nagyságát, összetételét és térbeli, időbeli változásait, valamint ezek fő okait! Mutassa be a közúti közlekedés okozta környezeti hatásokat és ismertessen más földrajzilag értelmezhető problémákat, okaikat és hatásait! Hasonlítsa össze és értékelje a helyi egyéni és közösségi közlekedés jellemzőit! Ismertessen jövőbeli fejlesztési terveket!

Harmadik forduló (döntő)

- Szóbeli (elérhető pontszám 60 pont)
Kérdések egyrészt a pályamunka tartalmával, a felhasznált irodalommal, az illusztrációkkal kapcsolatban, másrészt a pályamunka tágabb témaköréhez kapcsolódó, a közép- és emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek megfelelő témákból.

A verseny szervezése

Az első forduló időpontja: 2018. november 6. (kedd), 14 óra

- A fordulót az iskolák bonyolítják le.
- A feladatlapokat a szaktanárok (szaktanári munkaközösségek) értékelik központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- A feladatlapok közül csak azokat kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni, amelyek elérték a 150 pontot.
- A beküldött feladatlapok közül a továbbjutási létszámhatárnak legfeljebb a másfélszeresét kitevő legjobbkat a versenybizottság felülvizsgálja, és az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2018. november 29-éig** értesíti az érintett iskolákat az eredményekről. Ezek alapján csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni) **2019. február 1-éig**, akiknek a feladatlapja a felüljavítás után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett dolgozatokat és pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.

A második forduló időpontja: 2019. január 7. (hétfő), 10 óra

- A fordulót az Oktatási Hivatal szervezi.
- A dolgozatokat a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2019. február 1-ig** értesíti az érintett iskolákat a második forduló írásbeli részének eredményéről.
- A versenybizottság az első és második forduló feladatlapjainak és a pályamunkának az összesített pontszáma alapján – a lehetséges létszámhatáron belül szigorú szakmai szempontok szerint – választja ki a döntőbe jutó versenyzőket. Az összesített eredményről az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerének segítségével (ADAFOR) **2019. március 20-ig** értesíti az érintett iskolákat.

A harmadik forduló (döntő) időpontja: 2019. április 10. (szerda)

- A döntőt az Oktatási Hivatal szervezi az általa kijelölt helyszínen.
- A verseny végeredményét az első és második forduló feladatlap, a pályamunka és a döntő forduló pontszámának összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén sorrendben az első és második forduló összesített pontszáma (második forduló utáni eredmény), majd az első forduló eredménye határozza meg a helyezést.